

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ivdex Magistratvs Senator

Zype, Franciscus van der

Antverpiæ, 1633

Cap. III. De iure iurando per Iudicem præstando.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14280

in 6. sed delegatis non licet habere tribunal erectum. Trident. sess. 24. c. 5. reuerſi autem ex prouinciis Indices ponebāt insignia. l. 1. & ult. D. de off. Procons. cessante causa officij, & sine uenerationis.

CAPVT III.

De Iure iurando per Iudicem præstando.

A Iudicaturis apud omnes gentes præstari consuetum fuit iusiurandum. nec antè iudicia suscipere solebant, quàm id conceptis more maiorum religiosè uerbis præstitissent. more militum, qui (ut ait Vegetius) non prius militare audebant quàm sacramento militiæ addicti fuissent. & postquam sacramento soluti erant, in hostem amplius pugnare non poterant. Vnde Traianum Plinius dicit consulem electum consule seniore iusiurandum præbente, & solemnia uerba præeunte, moribus antiquis stetit. Summa autem iuramenti de seruandis legibus erat. unde Liuius lib. 31. Caius Valerius Flaccus, quem præfectum creauerant quia flamen Dialis erat, iurare in leges non poterat, Magistratum autem plus 5. dies nisi qui iurasset in leges, non licebat gerere, datus est qui iuraret pro fratre L. Valerius prætor: plebsque sciuit, ut perinde esset, ac si ipse iurasset. & (Asconius in Verrem) sortitione facta iurabāt in leges, ut obstructi religione iudicarent.

Apud Romanos olim in singulas causas sorte Iudices legébantur, & mox in leges iurabant. Vnde Iustin. in l. 14. C. de Iud. Cui. inquit, non est cognitum antiquos Iudices non aliter iudiciale calculum accepisse, nisi prius sacramentum præstitissent? Calculum uocat tabellas quibus sententiam suam inscribebant. Cum Index sit Metellus, inquit Cic. 2. in Verrem, tabellam iudicariam iuratus accipiet. Iubet autem ibi Iustin. ut Iudices in singulis causis iurent, & se dicit rem non nouam, & insolitam facere, sed tamen nouam facit, quo ad Iudices, qui nō in singulas causas, sed in annos aut perpetuò dantur. unde ibid. Cic. Cum prætor fuerit, non iurabit, quia non est moris.

Conceptis ergo uerbis, & tactis sacrosanctis Euangelis, l. rem non nouam C. de Iud. (quia, ut Symmachus lib. 10. epist. 54. licet omnia Deo plena sint, plurimum tamen ualeat ad metum delinquendi præsentia religionis urgeri) iurabant

Magi-

1.

Semper
iusiurandū
exactum à
Iudicibus.

2.

Romæ
olim in
causas
singulas.

3.

Conceptis
uerbis ad
S. Euange-
lia.

Magistratus in leges, & quod iustius & æquius videbitur, se facturos. *Auth. hodie. C. de Iud.*

4. *Ex formula Iustini.* Iurisiurandi exinde formulam sancit Iustin. *in Auth. ut Iudices sine quoquo suffragio. §. sic igitur. & pleniùs in Auth. iusur. quod præstat de his, &c. & in Auth. de mandat. Princip. §. oportet.*

Quò & pertinet toto Iudicij tempore seruatas sacros. literas in loco Iudicij ante sedem Iudicialem, sic, inquit Iust. *d. l. rem attendentes ad sacros. scripturas, & Dei præsentia consecrati ex maiore præsidio lites diriment: scituri quòd non magis alios iudicant quàm ipsi iudicantur, & etiam ipsi magis quàm partibus terribile iudicium est.*

CAPVT IV.

De Iudicis residentia.

1. *Cogitur intra fines suos reside- re Iudex.* **T**empus postulat vt Iudex desideratis iam qualitatibus affectus, potestate honoreque donatus, atque iuratus, ad actionem se accingat. in qua primum in partitione operis locum tribuimus iurisdictioni, & litium disceptationi. Itaque cum extra territorium ius dicenti impunè non pareatur, necessarium est, vt designati Iudices quam primum in prouinciam proficisci debeant. Sic & electi Episcopi nisi intra breuia spacia vt confirmentur, & consecrentur satigerint, iure suo excidunt. *Trid. s. 7. c. 9. s. 23. c. 2.* atque inde Iudices residere intra prouinciam, territorium, urbem sibi creditam, quam primum debent. adeo vt nullus prouinciæ moderator vel Romam sine iussione Imperatoria adire possit *l. 9. de off. rectoris prouin. nec fines prouinciæ excedere, nisi voti soluendi causâ. dum tamen abnotare ei non liceat. l. 15. de off. Præsidis. vt de clericis c. 7. de cler. non resid.* Conc. Lateran. decreuit, Ecclesiam committi debere tali personæ, quæ residere in loco, & curam eius per se ipsum valeat exercere. quod idem est decretum in ordinationibus regni Galliæ anno 1560. vt & Iudices residerent inta districtum, & per se officium exercerent. eodemque modo vetitum est, *Ne clerici vel prælati vices suas vel Ecclesias sub annuo censu concedant. & antiquis Canon. Præcipimus, ne conductitiis præbyteris Ecclesia committatur, sed vnaqueque Ecclesia cui facultas suppetit, propriam habeat*